

Handläggare
Tonie Wickman
Telefon: 0850828948

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2016-03-15 p. 25

Deltagande i EU-projektet NonHazCity

Förvaltningens förslag till beslut

- Uppdra åt förvaltningschefen att teckna avtal (Subsidy contract) med Managing Authority, Joint Secretariat of Interreg Baltic Sea Region, gällande miljöförvaltningens deltagande i projektet NonHazCity.
- Uppdra åt förvaltningschefen att teckna avtal med partners i projektet.
- Uppdra åt förvaltningen att söka medel från Svenska Institutet för ryska och vitryska partners medverkan i projektet NonHazCity.
- Uppdra åt förvaltningschefen att teckna avtal med Svenska Institutet i det fall ansökan beviljas, om projektmedel för rysk och/eller vitrysk medverkan.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Maria Svanholm
Enhetschef

Sammanfattning

NonHazCity-projektet handlar om hur städer kan bli mer kemikaliesmarta. Syftet är att bättre skydda medborgarna och miljön, i slutänden Östersjön, mot skadliga ämnen. Projektet har beviljats EU-medel, vilket informerades om vid MHN 2015-12-15. I egenskap av Lead part (koordinator), behöver nämnden teckna avtal med ”Managing Authority, Joint Secretariat of Interreg Baltic Sea Region”. Dessutom behöver dels konsortieavtal tecknas och dels avtal med respektive partner där det framgår vad varje partner har för specifika åtaganden gentemot lead part och projektet. Nämnden behöver ta beslut om att delegera till förvaltningschefen att underteckna avtalen. För att kunna involvera även Ryska och Vitryska partners i Östersjöprojekt kan separata medel ansökas från Svenska Institutet. Beviljas medel från Svenska Institutet behövs

beslut om att förvaltningschefen även får delegation på att underteckna sådana avtal

Bakgrund - Kemikalieprojekt NonHazCity

Kemikaliecentrum har under år 2015 sökt och beviljats medel för att leda EU-projektet NonHazCity. Beslut om att söka medel togs vid MHN 2015-05-19, p 21, och information om att medel beviljats gavs vid MHN 2015-12-15, som informationspunkt. Projektet ingår i EUs interregionala Östersjö-program och kommer pågå under tre år, med start 2016-03-01. Projektet har en totalbudget om drygt 3,5 miljoner euro, varav Stockholms stads del är 6,2 miljoner kronor. Finansieringen kommer från europeiska regionala utvecklingsfonden. Styrgruppen för Östersjöstrategin har nominerat projektet till s.k. flaggstatus, att bli ett ”flagship-projekt”, vilket innebär större uppmärksamhet på policy-nivå. Medverkan från Ryssland och Vitryssland har efterfrågats, varför separata medel söks för detta.

I projektet deltar 18 partners och 22 associerade partners från Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen och Tyskland. Projektpartners och associerade partners är en till två större eller mindre kommuner per land, avloppsvattenreningsverk, nationella och regionala myndigheter, universitet och organisationer. De kommuner som ingår i projektet är Stockholm, Västerås, Åbo (Finland), Pärnu (Estland), Riga (Lettland), Kaunas district, Silale (Litauen), Gdansk (Polen), Lübeck och Hamburg (Tyskland). Från Sverige deltar som partner, utöver Stockholms stad och Västerås stad, Sveriges lantbruksuniversitet som ska göra kemiska analyser. Enligt plan ska även Ryska och Vitrysska partners kunna involveras genom finansiering från andra fonder.

Städer är centrala när det gäller utsläpp av skadliga kemiska ämnen och Östersjön är en redan hårt belastad recipient. Det är av vikt att grannländerna kring Östersjön samarbetar och att det finns kommuner i respektive land som är beredda att agera förebild, för att Östersjön på sikt ska kunna uppnå en bättre kemisk status. Målet för NonHazCity-projektet är att alla inblandade städer ska minska utsläppen, användningen och exponeringen för skadliga ämnen. Detta ska uppnås genom att inblandade projektdeltagare, för respektive kommun:

- får bättre kunskap om vilka källor till skadliga ämnen som är mest relevanta att åtgärda lokalt.¹
- tar fram kemikaliehandlingsplaner, t ex för byggande, upphandling och kemikalieförteckningar.²
- stöttar lokala verksamheter att bli mer kemikaliesmarta.³
- genomför informationskampanjer som ökar medvetenheten om miljögifter hos befolkningen⁴.

Stockholm har genom kemikalieplanen ett stort åtagande vad gäller stadens kemikaliearbete åren 2014-2019. Genom att delta i EU-projektet NonHazCity (mars 2016-februari 2019) kan vi:

- sprida information och kunskap om dessa frågor till kommuner i andra länder kring Östersjön
- genomföra fler aktiviteter i linje med det som står i den nuvarande planen och
- få ett bra underlag för att ta fram en ny kemikalieplan för perioden efter 2019, om beslut tas om en sådan plan.

Stockholms kemikalieplan har redan inspirerat många andra svenska kommuner. Genom NonHazCity kommer det arbetssättet att spridas också internationellt. Deltagande kommuner i länderna kring Östersjön kommer att ta fram och arbeta utifrån egna lokala kemikaliehandlingsplaner. Genom det arbetet och genom att vi genomför liknande informationskampanjer och miljöövervakningsinsatser kommer kemikaliefrågorna att få betydligt större genomslag. Stockholm kan också lära av andras erfarenheter.

NonHazCity handlar om hur städer kan bli mer kemikaliesmarta. Syftet är att bättre skydda medborgarna och miljön, i slutänden Östersjön, mot skadliga ämnen.

¹ Genom provtagning av avloppsvatten, slam och material, kartläggning av verksamheter som använder oönskade ämnen och genom att göra substansflödesanalyser.

² Inspirerade av Stockholms stads kemikalieplan 2014-19.

³ Mindre verksamheter som biltvättar, frisörer, båtklubbar, verkstäder ska få stöd i substitution, i att förändra metoder etc.

⁴ T.ex. ska volontärer delta i informationsprojekten ”Testa ditt hushåll – hur mycket kemikalier använder du” och ”Testa din miljö – vilka ämnen finns i dammet”, med mediabevakning. Information om giftig båtbottnfärg är ytterligare ett fokus för vissa partners. Annonsering via webbsidor och sociala medier är andra vägar att nå ut till befolkningen.

Teckna avtal

Miljö- och hälsoskydds nämnden informerades 2015-12-15 om att projektet beviljats medel. Sedan dess har administrationsarbetet på EU-kontoret, Joint Secretariat of Interreg Baltic Sea Region, pågått. Stockholms stad, som lead part (koordinator), ska teckna separata avtal med partners och finansiär, representerad av Managing Authority, Joint Secretariat of Interreg Baltic Sea Region. Dessutom ska ett konsortieavtal tecknas och avtal med respektive partner där det framgår vad varje partner har för specifika åtaganden gentemot projektet.

Nämnden behöver ta beslut om att delegera till förvaltningschefen att underteckna avtalen.

Österjöstrategin <http://www.regeringen.se/sverige-i-eu/eus-ostersjostrategi/> innebär att Ryska och Vitryska partners bör involveras i projektet. EU-medel från Interreg Baltic Sea Region kan emellertid inte användas till icke EU-medlemmar. Istället finns ett avtal med Svenska Institutet som medger möjlighet att söka särskilda medel för medverkan från dessa länder i Interreg Östersjöprojekt. Beviljas medel från Svenska Institutet behövs beslut om att förvaltningschefen även får delegation på att underteckna sådana avtal.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att teckna avtal gällande miljöförvaltningens deltagande i NonHazCity, samt med partners för deras åtaganden i projektet.

Miljöförvaltningen föreslår också att förvaltningen söker medel från Svenska Institutet för rysk och/eller vitrysk medverkan i projektet och att förvaltningsdirektören får i uppdrag att även underteckna sådana avtal, om medel beviljas.

Bilagor

1. Deltagande partners
2. Associerade partners